

Overweging bij Jeremia 2: 4-13 en Johannes 6: 60-71

Zondag 29 augustus 2021

Ds. Dick Snijders

Schifting	<p>Gemeente van Jezus Christus, God houdt van ons met hart en ziel. We zijn geroepen, we horen erbij. Ons leven heeft zin en betekenis.</p> <p>We hebben vandaag in het evangelie gelezen over een grote schifting. Zijn leerlingen vinden de woorden van Jezus hard. Niet iedereen kan Hem nog volgen; velen haken af. Hoe zou dat komen?</p> <p>De rode draad in de tekst is dat Jezus woorden spreekt die eeuwig leven geven. Jezus is meer dan Mozes; Jezus is de goddelijke Wijsheid zelf, die zijn leven geeft voor het volk en het voor altijd voedt met zijn lichaam en zijn bloed, dat wil zeggen met het woord en de Geest.</p>
Bloed	<p>Wat is er dan zo hard aan wat Jezus zegt? Naar mijn idee zijn dat twee dingen. Ten eerste is er de uitspraak dat we het bloed van Jezus zouden moeten drinken. In de hele Bijbel, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt het gebruik van bloed verboden - zowel het eten van vlees waar nog bloed in zit als het bloed zelf.</p>

	<p>Het goddelijke verbod van de consumptie van bloed is omdat in het bloed de ziel of het leven zit. En het leven behoort God toe.</p> <p>Het bijzondere is echter dat in Jezus God zijn leven aan de mensen geeft.</p> <p>Dat is wat Jezus zegt en dat kan inderdaad moeilijk te bevatten of te aanvaarden zijn.</p> <p>Het geeft zo'n ander beeld van God dan een god die ergens ver weg van alles van ons eist.</p> <p>God is dichtbij en geeft zichzelf.</p>
Voorouders	<p>Ten tweede zegt Jezus iets over de voorouders. De voorouders vormen telkens een gevoelig punt. Ze hebben enerzijds de traditie doorgegeven, maar anderzijds hebben ze steeds gefaald om zich aan die traditie te houden.</p> <p>Die traditie kan je ook vatten in het beeld van het brood uit de hemel dat de voorouders in de woestijn gegeten hebben.</p> <p>Zij hebben van dat brood gegeten, maar zij zijn gestorven, zegt Jezus.</p> <p>Met andere woorden: ze hebben er niks mee gedaan.</p> <p>Er ligt in de uitspraak van Jezus een oordeel over de voorouders en tegelijk over hen die nu in hun spoor verder gaan.</p> <p>Zij zijn aan het manna blijven hangen.</p>
Tastbaar	<p>Datzelfde doen de meeste mensen die gegeten hebben van het brood dat Jezus deelde.</p>

	<p>Vanwege het tastbare brood volgen ze Jezus. Vanwege het wonderlijke en sensationele en ook vanwege het materiële voordeel dat het volgen van Jezus ze blijkbaar biedt.</p> <p>Dat is best herkenbaar; ook bij ons komen er vragen en twijfels op als geloof ons geen tastbare of ervaarbare voordelen biedt of als zich tegenslag in ons leven voordoet.</p> <p>Hoe komt het dat ik ziek wordt? Waarom is er zoveel leed in de wereld? Waardoor genees ik niet? Daar heb ik ook geen antwoord op. Wel begrijp ik uit het evangelie dat het in het leven om iets anders gaat.</p>
Lichaam	<p>Het gaat om hemel en aarde, Geest en lichaam, leven en dood en om in die spanning de juiste keuzes te maken.</p> <p>Dat is uitdaging waarvoor wij staan.</p> <p>Het lichaam, het stoffelijke, heeft geen nut, zegt Jezus.</p> <p>Dat is niet helemaal waar.</p> <p>Dit leven wordt eerst en vooral stoffelijk geleefd. Bij alles wat we doen is het lichaam betrokken en we kunnen ons geen leven en beleven voorstellen zonder ons lichaam.</p> <p>En als het gaat over eeuwig leven, zegt de apostel Paulus later dat we een nieuw lichaam zullen</p>

	<p>krijgen, maar dan een onstoffelijk lichaam, wat dat ook mag zijn.</p>
Geest	<p>Het is de Geest die levend maakt. Iemand kan alleen bij Jezus komen als de Vader het hem geeft, zegt Jezus. Dat lijkt op de uitspraak van Johan Cruijf: Je gaat het pas zien als je het door hebt. Dat komt regelmatig voor en als je het dan door hebt, begrijp je niet dat je het eerst niet zag. Het moet je gegeven zijn - en wie zou kunnen zeggen dat hij het evangelie helemaal snapt? Wie Jezus is, wat geloof is, blijft toch een mysterie. Maar wel een mysterie dat leven brengt, dat richting geeft in het evenzogrote raadsel van het bestaan zelf.</p>
Halleluja	<p>In het evangelie trekken veel leerlingen zich terug. Het duurt hen misschien te lang, ze hebben er geen plezier meer in, het volgen van Jezus geeft niet het voordeel dat ze ervan verwachten, geen verbetering in materiële zin. Het is niet elke dag 'halleluja'.</p>
Alternatief	<p>Veel leerlingen trekken zich terug en gaan niet langer met Jezus mee. De twaalf uitgekozen leerlingen blijven. Ze zouden niet weten naar wie ze dan moesten gaan. Wat is het alternatief?</p>

	<p>Wie of wat zou dan leven geven? Waar zouden we iets beters vinden? Het volgen van Jezus is blijkbaar iets dat een kleine groep aanspreekt.</p>
Kleine groep	<p>Is dat wat ons te wachten staat? Dat ondanks onze ideeën en plannen om onze kerk relevanter te maken niet alleen voor ons als geloofsgemeenschap voor maar ook voor de dorpsgemeenschap als geheel - dat het toch om een kleine groep blijft gaan die interesse heeft? Een kleine groep die geduld heeft, doorvraagt, die zich openstelt zonder vroegtijdig oordeel? Moeten we daar zoveel energie en geld aan besteden? Ja, dat moeten we, omdat we de liefde van God willen duidelijk maken met heel ons hart, heel onze ziel, met heel ons verstand en met al onze kracht.</p>
Judas	<p><i>Jezus zei: 'Ikzelf heb jullie alle twaalf uitgekozen, en toch is een van jullie een duivel.' Hiermee doelde hij op Judas, de zoon van Simon Iskariot, want hij, een van de twaalf, zou hem uitleveren.</i></p> <p>Wat hier als 'duivel' is weergegeven, is een lasteraar. Waarschijnlijk is het bedoeld als 'satan', een tegenstrever. Uit het evangelie volgens Johannes wordt niet goed duidelijk waar dat verraad uit zou bestaan. In de andere evangeliën zou Judas Jezus met een kus verraden hebben, maar niet in het evangelie volgens Johannes.</p>

	<p>Daar staat Judas er bij en kijkt er naar. Het enige dat hem te verwijten valt, is dat hij op zeker moment met een cohort gewapende soldaten Jezus tegemoet gaat, met de bedoeling dat Jezus gevangen genomen wordt. Dan werk je niet echt mee aan het vrije woord; dat klopt wel. Je werkt dan niet echt mee aan het woord dat vrijheid geeft.</p>
<p>Tragiek</p>	<p>Judas is een tragische figuur. De mainstream christelijke theologie velde een hard oordeel over Judas. Daarvan vinden we hier een weergave: hij is een duivel. Daarnaast is er ook met meer begrip op Judas gereageerd, bijvoorbeeld in de stroming van de gnostiek waar het Evangelie van Judas een plaats heeft. Daar is Judas een medewerker in het goddelijke plan dat Jezus sterven moet om zijn leven te kunnen geven. Judas is de enige die Jezus goed begrijpt. Een ander begripvol beeld wordt geschetst in de rock-musical Jesus Christ Superstar. Daarin ziet Judas de dingen mis gaan rond Jezus. De enige uitweg die Judas dan ziet is inderdaad dat verraad, maar met pijn in zijn hart.</p>
<p>Ruimte</p>	<p>Jeremia schrijft over uitgehouwen waterkelders vol scheuren waarin het water niet blijft staan. Het is een beeld van geest en lichaam. Het laat zien dat we niet uit één stuk zijn, dat we poreus zijn of lek.</p>

Wie zichzelf goed kent, zal voorzichtig zijn met een mening over anderen.

Het is niet onze taak om een oordeel over de wereld te vellen.

Het is niet onze taak om te bepalen wie er wel of niet bij hoort.

Het is wel onze taak om onszelf open te stellen voor de bron van levend water - God zelf en om dit huis ruim te openen, opdat ieder die bron vinden kan.

God houdt van ons met hart en ziel.

- Amen.